

A VESZTESÉG MEGÉLÉSE AZ ONKOLÓGIAI BETEGEK KÖRÉBEN

A BETEG ÉS CSALÁDJA KÍSÉRÉSE A DIAGNÓZISTÓL A VÉGSŐKIG

DR. DÉSFALVI JUDIT

ORSZÁGOS SZAKMAKÖZI GYÁSZKONFERENCIA, 2025.10.16.

AZ ONKOLÓGIAI DIAGNÓZIS A VESZTESÉG ELSŐ ÉLMÉNYE

A trauma, „ami
mindent felülír az
agyban” (Bányai É. 2016)

Módosult
tudatállapot

Szégyen,
stigmatizáció

Önvád, hibáztatás,

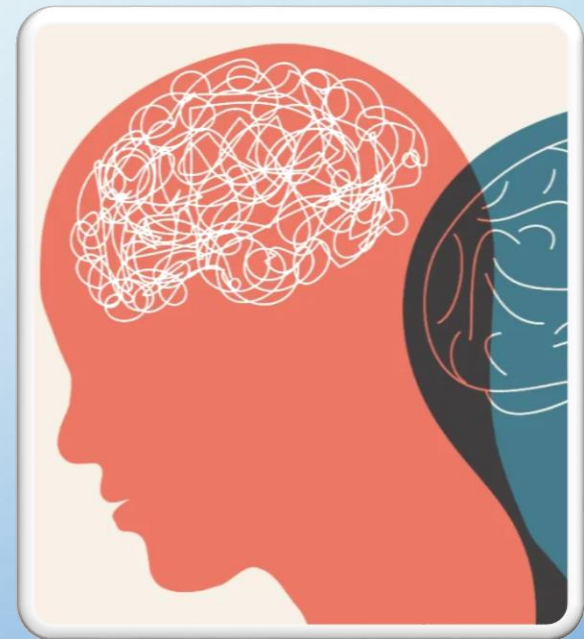
Szociális
beszűkülés

A párkapcsolati
nehézségektől
való félelem (Holland
2010)

Bejósolhatatlanság

AZ ONKOLÓGIAI DIAGNÓZIS – A MENTÁLIS HULLÁMVASÚT

- A DIAGNÓZIS ÖNMAGÁBAN VESZTESÉGÉLMÉNY
- MEGRENDÜL AZ **EGÉSZSÉGBE** VETETT HIT
- MEGRENDÜL A **TEST EGÉSZÉBEN** VALÓ HIT
- PÁRKAPCSOLATI FÉLELMEK
HALÁLFÉLELEM

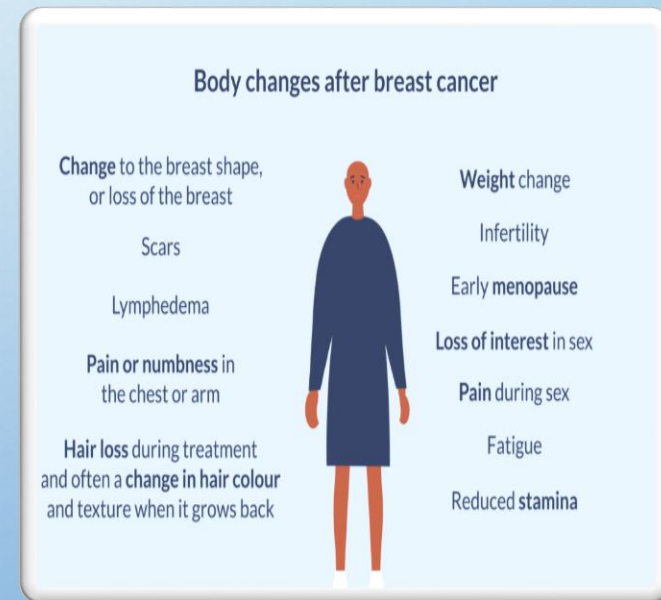

A VESZTESÉG MEGÉLÉSÉNEK FOLYAMATA

- **ELSŐDLEGES REAKCIÓK:** KÉTELKEDÉS, TAGADÁS, KÉTSÉGBEESÉS, TUDAT BESZŰKÜLÉSE, GONDOLKODÁS GÁTLÁSA, ÉRZELMI KIÜRESEDÉS - *NÉHÁNY NAPIG TARTHAT*
- **MÁSODIK FÁZIS:** A HANGULAT INGADOZNI KEZD, MEGJELENIK A SZORONGÁS, *NYUGTALANSÁG*, AZ ALVÁS ÉS EVÉS ZAVARAI, KONCENTRÁCIÓS PROBLÉMÁK, *TEHETETLENSÉG* ÉRZÉSE, *ÖNHIBÁZTATÁS* VAGY MÁSOK OKOLÁSA, LEHANGOLTSÁG. IDŐTARTAMA VÁLTOZÓ, EGY-KÉT HÉT, VAGY A KEZELÉSIG
- **HARMADIK FÁZIS:** SZEMBESÜLÉST AZ ÉLET VÉGESSÉGÉVEL, GYÁSZ

A VESZTESÉG RÉTEGEI AZ ONKOLÓGIAI BETEGEKNÉL

- AZ EGÉSZSÉG, A SÉRTHETETLENSÉG ÉS A TEST EGÉSZSÉGES MŰKÖDÉSÉNEK ÁLLAPOTA.
- A TESTKÉP VÁLTOZÁSAIVAL JÁRÓ VESZTESÉGEK
- KONTROLL, AUTONÓMIA, DÖNTÉSI KOMPETENCIA ELVESZTÉSE
- SZEREPEK, KAPCSOLATOK, MUNKA
- SPIRITUÁLIS ÉS EGZISZTENCIÁLIS BIZTONSÁG ELVESZÍTÉSE

SZORONGÁS ÉS A DAMOKLÉSZ – SZINDRÓMA

A szorongás egy jellegzetes formája, amely akkor is gyötörheti a beteget, amikor félelmének aktuálisan nincs orvosi alapja

„*onkológiai éberség*” – A szorongás felerősödik a kontrollvizsgálatok közeledtével, illetve ha új panaszt észlel a beteg – Enyhe tüneteket, *náthát, gyomorrontást, köhögést, szédülést* is összefüggésbe hoznak a rákkal

Az érzés abban is gyökerezhet, hogy a rákbetegség kezdetén is előfordulhattak olyan tünetek, amelyeknek először nem tulajdonítottak jelentőséget

A szorongás sok erőt felemészt, rontja az életminőséget, beszűkíti a beteg életterét

A DIAGNÓZIS NEM CSUPÁN A BETEGET ÉRINTI!

- A DIAGNÓZIS OKOZTA TRAUMÁT A HOZZÁTARTOZÓK IS MEGÉLIK
- FÉLELEMEK- A SZERETETT SZEMÉLY ELVESZTÉSE
- A SZERETETT SZEMÉLY SZENVEDÉSÉNEK ELKÉPZELÉSE
- KOMMUNIKÁCIÓ
- A SZERETETT SZEMÉLYT TÁMOGATNI KELL!

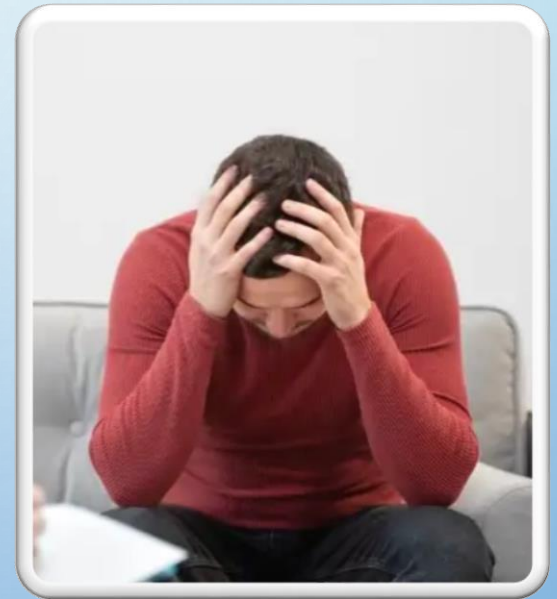
A HOZZÁTARTOZÓK VESZTESÉGEI

- GYAKORI A BETEG FOKOZOTT MONITOROZÁSA
- KÖLCSÖNÖS SZÍNLELÉS FENNTARTÁSA
- ORVOSOKKAL TÖRTÉNŐ ALKUDOZÁSOK – A GYÓGYULÁS ÉRDEKÉBEN
- BŰNTUDAT ÉS AZ INTERNET
- ANTICIPÁTOROS GYÁSZ – A VESZTESÉG ELŐVÉTELEZÉSE

ÁLLAPOTROMLÁS A VESZTESÉG FELISMERÉSE

- A BETEGSÉG BEFOLYÁSOLHATATLANSÁGA, A BETEG ÁLLAPOTÁNAK HANYATLÁSA
- AZ AKTÍV KEZELÉSEK BEFEJEZÉSE
- FŐ SZEMPONTTÁ A TÜNETEK ENYHÍTÉSE, A FÁJDALOM CSILLAPÍTÁSA, AZ ÉLETMINŐSÉG MEGTARTÁSA VÁLIK
- FONTOS OLDANI A CSALÁDON BELÜLI KOMMUNIKÁCIÓS GÁTAKAT:
- “CSEND KONSPIRÁCIÓ”, “FALS REMÉNY”, MELYEK HATÁSÁRA MINDENKI MAGÁRA MARAD A FÉLELMEIVEL

TERMINÁLIS IDŐSZAK, HOSPICE

- A HALHATATLANSÁG MÍTOSZA
SZERTEFOSZLIK, HEYETTE MEGJELNIK A
HALÁLTÓL VALÓ FÉLELEM ÉS A RETTEGÉS
- HALDOKLÓ BETEG ÁPOLÁSÁNÁL A CÉL A
BETEG MÉLTÓSÁGÁNAK MEGŐRZÉSE,
FÁJDALMÁNAK MAXIMÁLIS CSILLAPÍTÁSA
- BESZÉLJÜK MEG A BETEGGEL, HOGY Ő MIT
SZERETNE,
- AJÁNLJUNK FEL ALTERNATÍVÁKAT, VÁLASSZA
KI Ő, HOGY MIT KÍVÁN AZOK KÖZÜL.

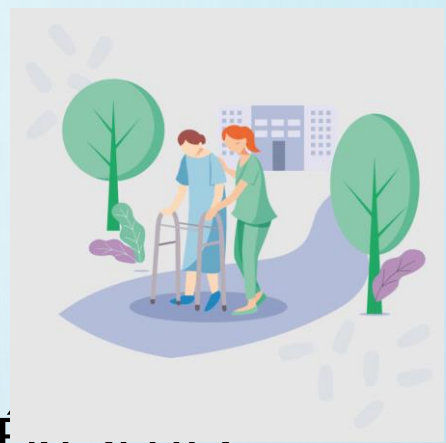

HOSPICE

- A HOSPICE EGY OLYAN SZERVEZŐDÉS, AMELYNEK SZELLEMISÉGE AZON BETEGEK SZÁMÁRA ALAKULT, AKIK KEZELÉSE MÁR NEM FOLYTATÓDHAT,
- ÉLETHOSSZUK ELŐRE LÁTHATÓLAG CSEKÉLY, ÉS ESETLEG ÁLLAPOTUK TERMINÁLIS
- FELADATA AZ ÉLETMINŐSÉG MEGTARTÁSA, JAVÍTÁSA
- A FÁJDALOM MAXIMÁLIS CSÖKKENTÉSE
- A MÉLTÓSÁG MEGŐRZÉSE

HOSPICE

- KÖZÖSEN A JOBB TESTI- ÉS LELKIÁLLAPOT ELÉRESETEL
- ORVOS, NŐVÉR, GYÓGYTORNÁSZ PSZICHOLÓGUS, ÁLLATTERÁPIA
- FELADAT, OLDANI A BETEG FESZÜLTSGÉT, SZORONGÁSÁT, MELYNEK HÁTTÉRÉBEN A SAJÁT TESTÉRE IRÁNYULÓ DÜHE, A SOKSZOR FÉLELEM ÁLL
- PSZICHOLÓGIAI INTERVENCIOK: BESZÉLGETÉSEK, ÉRINTÉS, EMPÁTIA ÉS AZ EGYÜTTLÉT
- HALÁLFÉLELEM: *FÉLELEM A MAGÁNYOSSÁGTÓL, AZ ISMERETLENTŐL, A FÁJDALOMTÓL*
- A VESZTESÉG KÖZÖS ÉLMÉNY: BETEG, CSALÁD, SEGÍTŐK

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

„A HALÁL AZ ÉLETRE TANÍT”

5 ÜZENET, AMIT ÉRDEMES HAZAVIN NI

 A veszteség nem mindig halálhoz kötődik – már a diagnózis pillanatában megkezdődik a gyászfolyamat.

 A szenvedés nem azonos a reménytelenséggel – a remény formája változik, de mindig van mihez kapcsolódni.

 A segítő jelenlét sokszor fontosabb, mint a megoldás – nem minden fájdalmat kell csillapítani, elég, ha nem hagyjuk magára a másikat.

 A család is a beteg része – a támogatás akkor teljes, ha a hozzátartozót is látjuk és kísérfük.

A méltóság megőrizhető – nem a test, hanem az emberi kapcsolódás hordozza.